

Alte Drucke

Pavli Castrensis In ... Codicis Partem Patauinae Pr[a]electiones, Francisci Curtij, multorumq[ue]; qui hactenus Doct. incubueru[n]t Appendicibus ...

Paulus <Castrensis>

Lugduni, 1553

De obsequijs patrono praestandis. Rubrica.

Nutzungsbedingungen

Die Digitalisate des Francke-Portals sind urheberrechtlich geschützt. Sie dürfen für wissenschaftliche und private Zwecke heruntergeladen und ausgedruckt werden. Vorhandene Herkunftsbezeichnungen dürfen dabei nicht entfernt werden.

Eine kommerzielle oder institutionelle Nutzung oder Veröffentlichung dieser Inhalte ist ohne vorheriges schriftliches Einverständnis des Studienzentrums August Hermann Francke der Franckeschen Stiftungen nicht gestattet, das ggf. auf weitere Institutionen als Rechteinhaber verweist. Für die Veröffentlichung der Digitalisate können gemäß der Gebührenordnung der Franckeschen Stiftungen Entgelte erhoben werden.

Zur Erteilung einer Veröffentlichungsgenehmigung wenden Sie sich bitte an die Leiterin des Studienzentrums, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

Terms of use

All digital documents of the Francke-Portal are protected by copyright. They may be downloaded and printed only for non-commercial educational, research and private purposes. Attached provenance marks may not be removed.

Commercial or institutional use or publication of these digital documents in printed or digital form is not allowed without obtaining prior written permission by the Study Center August Hermann Francke of the Francke Foundations which can refer to other institutions as right holders. If digital documents are published, the Study Center is entitled to charge a fee in accordance with the scale of charges of the Francke Foundations.

For reproduction requests and permissions, please contact the head of the Study Center, Frau Dr. Britta Klosterberg, Franckeplatz 1, Haus 22-24, 06110 Halle (studienzentrum@francke-halle.de)

urn:nbn:de:gbv:ha33-1-150738

Pauli de Castro Secunda super Codice.

¶ Si filius videt patrem dissipare bona, adde an filij possint reuocare omnia bona perdita per patrem in ludo, vsque ad eorum legitimam tantquam in fraudem alienam. vide Bal. in ru. de condi. ob tur. cau. Jo. de Imo. in l. si quis cum sciret. ff. de vfu. ca. pro empto.

potest contra factum defuncti, venire ex sua persona propria. gl. soluit q. venit tanquam creditor defuncti, non vt hæres. Ista solu. nihil valet. nam & si defunctus alienauit rem meam. ego postea ei succedens non possum venire contra si non feci inuentarium. vt. s. de rei ven. l. cū à matre. tamen nolo venire vt hæres, sed vt dominus illius rei. dicunt ergo do. q. contra factum defuncti venire possem vt ipse ex propria persona, quando illud fuit factum in mei fraudem. Et ita loquitur hic. secus si non in fraudem mei. licet enim quis vendat rem meam, non sequitur q. faciat in mei fraudem. sed quia forte credit esse suam vnde dicunt doc. q. eo casu quo donatio patris est inofficiosa filius potest eam reuocare: licet patri vniuersaliter successerit. ego dixi q. ista. l. debet intelligi quando in hæreditate non reperit integram legitimam, vnde illud q. reperit socius habet magis vt patronus quam vt hæres. & sic sibi non nocet titulus hæreditarius. nam & si filius cuius rem pater alienauit fuit institutus in legitima tantum, quia eam habet vt filius non vt hæres vniuersalis non prohibetur rescindere alienationem rei suæ iuxta not. plenè per gl. in l. si. §. in computatione. s. de iure deli. Sed si haberet hic legitimam integrā, nihil aliud habet q. re. filius verò posito q. habet legitimam integrā, adhuc deficit sibi hæres sua quā pater alienauit. Ideo habet vltius querere & reuocare. & in hoc stat intellectus huius. l. clarius quā gl. vel doc. ponat. ¶ Extra gl. querit Bal. certum est q. de iure ciuili filius legitimus & naturalis non potest reuocare alienationes factas per patrem titulo oneroso in præiudicium suæ legitimæ per. l. non vsq. adeo. ff. si quis à patre. sue. manu. licet de iure ea. secus per. c. Raynuitius. de te. & q. ibi per Ho. nā speciale est in pupillo arrogato cui debetur legitima ex iure quasi contractus celebrati in adoptione. vt. l. si. ff. eo. sed si esset facta t. lucratiuo, secus per tit. de inof. do. & de inof. test. aut. vnde si patrens. vtrū ergo ¶ si filius videt patrem dissipare bona, & scit non posse venire contra post eius mortem, vtrū possit petere q. pater compellatur sibi assignare legitimam, de qua viuere possit? & respondet q. sic. Nā videmus q. si pater dissipat bona filij aduentitia, aufertur sibi administratio, & concedit filio. vt. l. si. j. de bo. dā. & si dissipat bona propria quæ subiacent restitutioni filij si dā, aufertur sibi possessio & traditur filio, vt vterq. inde viuere possit. vt. l. Imperator. ff. ad treb. Eadem ergo æquitate quādo dissipat bona propria non subiecta restitutioni: cū teneatur filios alere. vt videmus in vxore quæ est alēda à marito. ¶ Nā si maritus incipit dissipare bona, potest petere sibi assignari dotē, de qua vterque viuat. vt. l. vbi adhuc. C. de iu. do. nec debet aspernari pater quia hoc sibi potius prodest quā nocet. & interest reipub. ne quis malè vtatur substantia sua: & ne filij fame moriantur. Tene menti singulariter. quia vix alibi reperies, & potest esse quotidianū. ¶ Et subiicit ipse quod ea quæ assignabuntur de filio non poterūt per patrem deinde alienari. nec cadunt in obligationem generali facta per patrem. Et prædicta intellige de filiis iam natis. sed si tempore donationis factæ per patrem filij non erant nati, & postea nascantur, reuocāt donationem factam de omnibus bonis, vel maiori parte, quia præsumitur facta in defectum liberorum. & sic cessante causa cessare debet effectus per. l. si vnquam. de reuo. do. & hoc si suscepit legitimos & naturales. sed si faceret postea spurium legitimari, non posset ille tanquā posthumus reuocare donationem prædictam sicut nec filius adoptiuus per. l. si ita scriptum in fi. de le. j. Tene menti verba singularia & notabilia ad declarationem illius l. si vnquam.

De obsequijs patrono præstandis. Rubrica.

¶ Super rubrica. ¶ Obsequia consistunt in actibus reuerentialibus & debentur per libertum patrono. & per liberos parentibus. vt pater. ff. eo. & ista consistunt in faciendo & in non faciendo puta in non intentando actionem famosam: quæ infamet de iure vel de facto. vel etiam famosam exceptionem, & in non vocando in ius sine venia. & in non dicendo eis verba iniuriōsa. & in alēdo parentes & patronos & debentur de iure naturali. & si libertus vel filius obsequia non præstet, etiam si filius sit in dignitate militari, debet officio iudicis castigari. non tamen libertus propter obsequia non præstata reuocatur in seruitutem: nisi cum non aluit

patronū. vt no. in l. si. j. ut. j. in glof. si. sed aliter castigatur. vel. Sed si processit libertus ad contumeliam, vel iniuriam factam leuem, bene potest in seruitutem reuocari. vt. d. l. si. quod de vt in dicta glof. fin.

De libertis & eorum libertis.

Rubrica.

Super ista rubrica dic q. in isto titu. tra. statatur qualiter propter ingratitudinem libertus & eius liberi reuocantur inter alia in seruitutē, non propter obsequia non præstata, præterquā in alimen. sed propter contumeliā illatam. in l. si. & q. ibi per gl. eo. tit.

¶ Extraordinarie dicitur fieri id quod fit officio iudicis.

Inquisitio, dicitur processus extraordinarius.

Beneficium, an etiam dicatur illud quod non fit gratis?

Præiudicia concessa subditis, an possint per superiores quandoque reuocari

LEX I.

Non est. ¶ Ille qui manumissit ex necessitate, non potest libertum reuocare propter ingratitudinem in seruitutem reuocare. h. d. Nec operari ponere. vt. s. de operis li. l. si. & l. mater tua bene men habet contra tab. vt. l. de bo. pos. cōtrata. l. si. quando ipsum libertum emit à domino de pecunia ipsius serui, & eum manumissit. vt. s. de ope. lib. l. si tuis & l. j. de bonis lib. priori enim casu. No. tex. ibi: [extra ordinem.] ¶ quod extraordinarie dicitur fieri id q. fit officio iudicis. sic. ff. de condi. & del. l. cui. & sic inquisitio dicitur processus extraordinarius. Intra ibi: [gratuitam.] No. q. non dicitur beneficium illud q. non fit gratis. & sic feudū q. quis acquisiuit à dño per pecuniam non potest dici beneficium. licet tex. in vltimis feudo. appellat feudū beneficium vt in. c. beneficium. si de feu. fuerit cōtro. Aliquādo tamē dicit beneficium licet non gratuitum. vt est tex. notabilis in l. si Titium p. r. ff. de obsequijs. & tunc potest reuocari vt colligitur ex illa qui semel allegabā ad talem quæstionē. Aliqua cōitas superior concessit immunitatem cuiusdā ciuitati sibi subditæ recepta certa quietate, postea volebat reuocare illā cōcessionem. dicebatur q. non poterat quia transierat in contractum. ar. in l. q. semel. ff. de do. cre. ab. ord. faciē. & q. no. Bal. in l. omnes populi. ff. de iusti. & re. Ego dicebam q. longa est differentia an superior per pecuniam cōcedat immunitatem alicui terræ sibi tamen subditæ. & tunc dicitur concedere in priuilegium. & est gratia, licet non gratuita vt ibi est casus. Priuilegia verò concessa subditis possunt per superiores quandoque reuocari. vt in. c. veniens. de præcri. m. lē tamen facit superior. interdum verò talem immunitatem concedit alicui terræ non subditæ, quæ tamen venit in subiectiōe cum illo pacto: & tunc non potest reuocari. & de vtroque est casus in illa. l. si tamen illa communitas recognosceret superiorem etiam primò casu posset compelli iudicis officio ad obseruandā cōcessionem. per ea quæ no. s. de bo. libe. l. j. in glof. quæ incipit oppono iste compellitur.

¶ Leuis offensa reputatur grauis in illo qui tenetur ad reuerentiam, & qui recipit beneficium ab eo quem offendit. propter ingratitudinem quæ ex offensa incurritur. Licet de causis status non possit cognoscere delegatus quando vertitur de seruitute & ingenuitate: secus tamen est quando in ea disputatur de libertate & seruitute.

¶ Delictum patris nocet filijs postea natis, non ante. & vide no. s.

Honor vel dignitas patris, non solum prodest ante natis, sed etiam natis post. Si aliquando committitur alicuius comitatus cum filijs recipiat alicuius comitatus, & postea fiat statutum quod comitatus ad ciuitatem recepti, habentes comitatu non gaudeant beneficiis ciuitatis, nec coram filijs, an nocet filijs iam natis.

¶ Casus in quo dominus non potest dare libertatem seruo. Quem semel horrendis maculis infamia nigrat, ad bene tergendum multa lauit aqua.

Remotus ab officio propter crimen per eum commissum: non potest amplius ad libertatem reuocari, nisi cum auctoritate principis scientis & dispensantis.

¶ Si ex duobus vel tribus patronis qui seruum manumiserunt, libertus unum officium vult prosequi vindictam, & reuocare eum in seruitutem, & alij contra iurā, an stabitur?

¶ Statutum quod si occidens habuerit pacem ab hærede occisi non debet deponi, sed soluta certa pecunia retrahatur de banno & illi occiso satisfaciatur, si hæres, & ille occidens habuit pacem cum uno an hoc sufficit ad euacuandam pacem si alij nolunt facere pacem.

¶ Quod si ipse occidens habuit pacem cum occiso ante quā moreretur: an hoc prodest occidentis